

Team13 op de Weissensee

Twee dagen voor de alternatieve elfstedentocht op de Weissensee vertrekken we om zeven uur 's ochtends uit Hengelo richting Oostenrijk. Volgens de routeplanner zou het ongeveer elf uur rijden moeten zijn maar door drukte of het weer kan dat natuurlijk best iets meer worden.

Tot München gaat de reis zeer voortvarend maar dan begint de ellende. Tegen vijf uur komen we op de A8 tussen München en Salzburg in een file terecht en in de vier uur daarna leggen we misschien vijf kilometer af. Het begint onophoudelijk te sneeuwen. Volgens de radio is er sprake van een file van zes kilometer door een ongeluk en een eindje verderop nog eens één van 25 kilometer. De berichten worden steeds somberder. Er zou sprake zijn van een groot aantal auto's en vrachtwagens die inmiddels door de bestuurders zijn verlaten. Door de sneeuw zullen de openbare scholen in grote delen van Beieren de volgende dag gesloten zijn. Automobilisten worden verzocht om aan de kant te gaan staan om ruimte te maken voor hulpvoertuigen die thee en dekens zullen brengen.

Hulpvoertuigen? Thee? Dekens? Dit lijkt ons niet goed. Een snelweg is toch geen hotel? We hebben geen tijd voor dit soort flauwe grappen want morgen moeten we trainen en ons inschrijven. Na enig overleg besluiten we een poging te wagen om te ontsnappen uit dit *drive-in* hotel. We gaan de vluchtstrook op in de hoop dat we binnenkort ergens van de *Autobahn* af kunnen. Dat lukt gelukkig al snel maar de ingesneeuwde richtingaanwijzer aan het eind van de afrit is totaal onleesbaar. We dwalen een poosje zonder enig benul van richting door een schilderachtig wit dorpje tot we een wel leesbare richtingaanwijzer vinden met een plaatsnaam die op onze routekaart staat. Op weg daar naar toe passeren we parkeerplaatsen vol ambulances, sneeuwschuivers en andere hulpvoertuigen. Als de weg iets oploopt weigeren de wielen dienst en de auto glijdt even hard achteruit als we vooruit gingen. De enige remedie is om sneeuwstorm en vrieskou te trotseren en sneeuwkettingen te monteren. Nu lukt het wel en na wat slingeren komen we bij een viaduct over de *Autobahn* en zien tot onze verassing dat die in onze richting helemaal leeg is. Blijkbaar zijn we inmiddels voorbij het begin van de file.

We gaan de snelweg weer op maar laat dat snel maar weg. Het lijkt meer een besneeuwd bospad - geen weg te zien - en we halen niet meer dan 25-30 km/h. Maar we rijden tenminste. Op de rijbaan in de andere richting staat een eindeloze file van donkere voertuigen terwijl wij onze rijbaan geheel voor onszelf hebben. In deze surrealistische wereld meldt de radio-omroeper dat er ergens op de A8 een colonne van 80 verlaten vrachtwagens staat en voegt daar veel betekenis aan toe: "Wahnsinn!"

Onder het motto 'moeilijk gaat ook' bereiken we tegen twee uur 's nachts alsnog ons hotel bij de Weissensee. Na een grote pils en het uitwisselen van spitsvondigheden over de waanzin waaraan we zijn ontsnapt leggen we ons uitgeput maar voldaan te ruste.

De volgende dag slapen we eerst uit en gaan rond de middag naar het dichtgevroren meer om ons in te schrijven voor een andere vorm van waanzin en om het parcours te verkennen. We krijgen elk een paar startnummers om aan onze kleren te bevestigen en een transponder die de doorkomst per ronde zal bijhouden.

Bij de start hangt een grote kaart van het parcours. De Weissensee bestaat uit twee meren die door een nauwe doorgang met elkaar zijn verbonden. Over de doorgang ligt een brug met vlak daarbij de start-finishlijn van de tocht. Vanaf de start komt eerst een lus van 19 km over het grote meer, dan gaat het onder de brug door, vervolgens een lus van 6 km over het kleine meer, wederom onder de

brug door en terug naar het startpunt. Dat zijn rondes van 25 km die 8 keer moeten worden gereden.

We gaan een rondje rijden om het parcours te verkennen en omdat het goed is om de dag voor de tocht een uurtje rustig te trainen. Dat pakt echter heel anders uit omdat we geen rekening hebben gehouden met een ongemeen harde wind. Mark en Ràmon blijken daar minder moeite mee te hebben dan Boelie en we spreken af ieder ons eigen tempo te rijden en elkaar bij de finish wel weer te zien. Voor de wind gaat bloedhard en rijdt ieder 30 km/h zonder dat het moeite kost. Maar dat is eigenlijk veel te gevaarlijk want het ijs zit vol met scheuren en met die snelheid kun je een lelijke smak maken. Tegen de wind klapt de snelheid in elkaar - wandelen gaat waarschijnlijk sneller en bij felle windvlagen moet je uitkijken om niet achteruit geblazen te worden. Mark en Ràmon doen uiteindelijk een uur en een kwartier over de ronde, Boelie ruim anderhalf uur.

Dat ziet er niet echt hoopgevend uit. De tocht zal morgen om zeven uur beginnen. Iemand die na kwart voor vijf de finish passeert wordt zonder pardon van het ijs gehaald. Wil je dus acht rondes volbrengen dan moet je voor kwart voor vijf de zevende ronde voltooid hebben. Ben je op tijd gepasseerd dan mag je daarna in alle rust de laatste ronde uitrijden, hoe lang je er ook over doet. Enig rekenwerk leert dat je gemiddeld iets meer dan 1 uur en 23 minuten voor de eerste zeven rondes hebt. Houd je rekening met een oplopend schema dan moet je de eerste ronde ongeveer in 1 uur en 15 minuten rijden en mag je over de zevende ronde anderhalf uur doen. De tijd van Mark en Ràmon voor het trainingsrondje is dan op het randje en die van Boelie is er ver over.

Het kost even om deze desillusie te verwerken. We hebben steeds gezegd dat we hier naar toe zijn gegaan om lekker te schaatsen en dat het er niet toe doet hoe ver we komen maar nu serieus dreigt dat één of meer van ons het niet zullen halen hebben we toch danig de pee in. Voorlopig houden we ons groot door te zeggen dat we morgen willen genieten, hoe het ook gaat. Maar de stemming is die avond toch enigszins bedrukt.

De volgende ochtend gaat om half zes de wekker en begint de voorbereiding. Nog half slaperig smeren we eerst de kwetsbare lichaamsdelen in met vaseline en trekken vervolgens diverse lagen kleding over elkaar aan: een zweetdoorgeeflaag, een zweetopvanglaag, een warmtelaag en een windlaag. Ieder speldt zijn startnummer op beide dijen om onderweg door de organisatie en de omroeper bij het doorkomstpunt geïdentificeerd te kunnen worden.

Na een stevig ontbijt rijden we met de auto een kilometer of tien naar de start. Volgens de thermometer vriest het buiten vier graden. Dat ziet er in elk geval gunstig uit. Eén of twee graden vorst is ideaal. Wordt het kouder, dan neemt de kans op bevroren lichaamsdelen toe. Wordt het warmer dan komt er water op het ijs, zie je de scheuren slechter, wordt je bij elke val kletsnat en dus ook ijskoud.

Tegen twintig voor zeven zijn we op het ijs. Her en der staan houten bankjes die vrijwel alle volledig bezet zijn. We splitsen ons op en vinden elk een plekje tussen honderden anderen die bezig zijn om bij het licht van een aantal bouwlampen hun schaatsen onder te binden. Tot zonsondergang zal het de laatste keer zijn dat we elkaar zien hoewel we elkaar een aantal malen op enkele meters afstand zullen passeren.

Ieder is wat zenuwachtig, Boelie en Mark vooral over of ze het zullen halen. Er lijkt minder wind te staan dan gisteren dus misschien zit het er toch in. Ràmon vraagt zich af of hij stevig door zal weten te rijden en een goede tijd kan neerzetten. Hij is zonder meer de beste schaatser van ons trio maar ook de enige die nog nooit

eerder een toertocht op natuurijs heeft gereden. Door de zenuwen vergeet hij eerst zijn overschoenen aan te doen en moet hij zijn schaatsen weer uittrekken om het verzuim te herstellen.

Vervolgens wringt hij zichzelf zo ver mogelijk naar voren in de meute die wacht op het startschot. Boelie en Mark zijn iets bescheidener en wachten af in het tweede echelon. Nu horen ze er nog even echt bij maar na de start zal al gauw blijken dat ze niet met de grote jongens mee kunnen doen.

Het begint al iets te schemeren als om zeven uur het kanon af gaat. Een meter of vijftien achter de startstreep zien Boelie en Mark onafhankelijk van elkaar dat de meute voor hen zich in beweging zet. Ràmon is dan al weg. Hij zit in het eerste peloton dat al snel in twee stukken wordt gereten. De voorste groep blijkt er een dusdanig duizelingwekkend tempo op na te houden dat voor hem al snel duidelijk wordt dat hij in de tweede groep thuis hoort.

Op bescheiden maar snel groeiende afstand daarachter vinden ook Boelie en Mark een groepje, "een bus", met een voor hen passend tempo, waarbij de bus van Mark iets voor die van Boelie aan rijdt. De eerste 10 km gaat tegen de wind in die gelukkig op geen stukken na zo hard is als gisteren. In de bus merk je er zelfs vrijwel niets van. We gaan richting opgaande zon en door de bewolking heen zijn enige tijd wat flarden oranje zichtbaar. Het daglicht is zeer welkom want het ijs zit vol scheuren waardoor er om de haverklap iemand onderuitgaat. In de bus gaan direct armen van diverse achterliggers ter waarschuwing omhoog om verdere ongelukken te voorkomen. Ook wij ontkomen niet aan een onzachte kennismaking met het ijs. Mark zal één keer vallen, Ràmon twee keer en Boelie wint het buitelfestijn *hors categorie* met negen keer. Door de blauwe plekken zal hij de volgende nacht op geen van beide zijden goed kunnen slapen. Maar zover is het nog lang niet.

Voor alle drie gaat de eerste ronde buiten verwachting snel, zeker na de ervaring van gisteren. Ràmon komt na 58 minuten al door, Mark na 62 minuten en Boelie na 65. Alle drie twijfelen we ook of dit niet wat overmoedig is. In dit tempo dreigt Ràmon de 200 km binnen acht uur te volbrengen en lijkt het of ook Boelie en Mark op tijd binnen zullen zijn, iets wat gisteren nog uitgesloten leek. Maar het gaat zo lekker en om dan bewust langzamer te gaan rijden is ook zo wat.

Direct na de doorkomst staan tafels met warme sportdrank, thee, koek en hard geworden sneden krentenbrood. Veel drinken en goed eten, was het devies, en we proberen ons daar elke ronde zoveel mogelijk aan te houden. Dat kost Ràmon de grootste mogelijke moeite omdat zijn peloton haast heeft. Hij heeft nauwelijks tijd om een beker drinken en een snee brood te graaien en moet zich vervolgens elke keer weer het snot voor de ogen schaatsen om aan te klampen. De groepjes van Boelie en Mark nemen steeds gelukkig een minuut of vijf rustig de tijd voor de ravitaillering.

De eerste drie ronden gaan voor elk van ons zeer voortvarend. Ràmon begint het gevoel te krijgen dat hij een supertijd van onder de acht uur zal kunnen rijden. Hij voelt zich beresterk en doet regelmatig kopwerk. Boelie en Mark beginnen er steeds meer in te geloven dat ze de tocht kunnen uitrijden en dat we wat betreft de sponsoring elk volle bak kunnen halen.

Ergens in de vierde ronde moet Ràmon de andere twee hebben gedubbeld maar niemand van ons heeft het gemerkt. Ieder is vooral met zichzelf bezig en met het ijs vlak voor zich in een poging de ontelbare scheuren te ontwijken.

Voor elk krijgt het aanvankelijke optimisme echter een flinke knauw als de gevreesde man met de hamer langs komt. Hij heeft Ràmon al in de vierde ronde te pakken. Hij heeft moeite om het peloton te volgen en laat af en toe een gaatje vallen. De mensen achter hem schreeuwen dat hij het gat moet dichtrijden maar op een gegeven moment heeft hij er de kracht niet meer voor. Om de schampere opmerkingen te vermijden laat hij zich naar de staart van het peloton zakken en weet daar in het zog van alle anderen nog net te volgen. In de vijfde ronde weet hij echter weer nieuwe krachten aan te boren en rijdt hij langzaam maar zeker weer naar de kop van het peloton.

De man met de hamer vindt in de zesde ronde een nieuw slachtoffer. Al in de vijfde had Mark problemen om zijn groepje te kunnen volgen. Bij de foeragering na die ronde last hij een sanitaire stop in maar als hij terugkomt blijkt de bus al vertrokken. Er is op dat moment ook geen alternatief en in zijn eentje begint hij aan de zesde ronde, eerst 10 km tegen de wind in. Pas nu merkt hij dat alles zeer doet: de schaatsen klemmen zijn voeten af, zijn bovenbenen voelen alsof hij een half uur heeft trapgelopen, zijn rug doet boven en onder pijn. Met af en toe rechtop staan en de rug hol trekken probeert hij de pijn te bestrijden maar het helpt nauwelijks. Na eindeloos ploeteren komt hij bij het keerpunt op 10 km waar ook een ravitailleringpost is.

Hij gaat even zitten om te drinken, om energie en vooral moed te verzamelen. Er komt een busje langs waarbij hij probeert aan te sluiten. Misschien was het wel het busje waarin ook Boelie zat want die moet hem halverwege de zesde ronde zijn gepasseerd. Het blijkt voor Mark echter te hoog gegrepen, hij moet lossen en is weer moederziel alleen. Tot overmaat van ramp is de wind gedraaid en heeft hij hem wederom tegen. Alles wat al zeer deed doet nu nog zeerder. "Wat doe ik hier?" vraagt hij zich af, "Ik wil naar huis!"

Dan komt het beeld boven van de slachtoffers van de Tsunami, een wat merkwaardige associatie op het ijs, maar voor ons trio niet zo gek omdat we hen via sponsoring met onze prestatie steunen. Mark denkt aan de ruim €200 die hij per ronde voor getraumatiseerde kinderen in Sri Lanka kan verdienen en weet nog wat onvermoede reserves vinden om toch de zesde ronde te volbrengen. Dat helpt hem over het dooie punt heen en de zevende ronde gaat gelukkig weer wat gemakkelijker.

In de zesde ronde heeft ook Boelie het vermoeden dat de man met de hamer ergens op de loer ligt. Hij zit in een bus die er voor hem eigenlijk een net iets te hoog tempo op na houdt maar durft ook niet te lossen omdat hij vermoedt dat dat een morele dreun zal geven die nog lang zal nagalmen. Terwijl hij zit te ploeteren om bij te blijven moet Ràmon hem in deze ronde voor de tweede maal gedubbeld hebben om flierefluitend op weg te gaan naar de eindstreep. Hij komt uiteindelijk na zeven uur en drie kwartier binnen en wordt 87e in de eindklassering.

Boelie weet in zijn zesde ronde tot zijn eigen verbazing de bus te houden en bij de doorkomst blijkt dat die ronde sneller is gegaan dan een aantal voorgaande ronden. Dat lijkt hoopgevend maar hij ervaart het als onverantwoorde overmoed. In de zevende ronde stapt hij toch weer in dezelfde bus, vooral omdat er geen alternatief is. Hij krijgt echter meer en meer moeite om bij te blijven. Steeds vaker stapt hij in scheuren en weet met een laatste krachtsinspanning toch overeind te blijven. Ook bij hem doet alles zeer. "Als ik nu val", denkt hij, "kom ik nooit meer overeind". Hij ervaart het als een wonder dat hij zo lang weet aan te klampen.

Drie kilometer vóór het einde van de ronde maakt het parcours een scherpe bocht waarna de weerspiegeling van de lage zon de scheuren vrijwel onzichtbaar maakt. Daar maken de scheuren direct misbruik van. Ze pakken zijn linker schaats maar

hij weet hem net op tijd weer los te rukken. Een volgende scheur neemt onmiddellijk de aanval over en deze laat niet weer los. Hij is niet eens boos als hij met een dreun tegen het ijs smakt en voelt vooral berusting. "Hè, hè, eindelijk, ik lig.", gaat er door hem heen, "En ik blijf liggen!"

Hij voegt de daad bij de gedachte maar iemand achter hem is het er niet mee eens. Hij wordt op zijn schouders getikt met de vraag of alles goed is. "Nee, absoluut niet", schreeuwt het lijf uit alle poriën maar hij hoort zichzelf "Ja hoor, gaat wel." zeggen. Hij ziet dat een donkere fee met skibril boven hem een hand uitsteekt en hem helpt weer overeind te krabbelen. Hij zet zich weer in beweging maar het heeft weinig met schaatsen te maken. De fee blijft even bij hem maar is na een poosje blijkbaar gerustgesteld en schaatst langzaam van hem weg. In de verte ziet hij zijn bus die zich met sneltreinvaart verwijderd. Tegen de wind in ploetert hij in zijn eentje voort op sneeuwerig brokkelijs en het moreel zit diep onder het nulpunt. Hij passeert een afstandsbordje. "Nog maar twee kilometer," probeert hij zichzelf op te peppen, "nog twee km en dan zit de zevende ronde erop. Even drinken, eten, bijkomen en dan alleen de laatste ronde nog maar." Maar de grootspraak van voor de tocht, "de laatste ronde is de gemakkelijkste", gelooft hij niet meer. Het zal zwaar worden, zeer zwaar.

Na een minuut of tien krabbelen bereikt hij het doorkomstpunt en ziet dat de bus, die na zijn val was doorgereden, op het punt staat om weer te vertrekken. Hij overweegt even om direct aan te klampen om uit de wind te kunnen rijden maar de realiteitszin wint het. Helaas voor hem komt er ook geen volgende bus meer en in zijn eentje begint hij aan de laatste ronde.

De eerste paar kilometer tegen de wind zijn heel zwaar maar het besef met de laatste ronde bezig te zijn geeft hem extra kracht en hij is zelfs in staat om nog wat van de omgeving te genieten. Hij bedenkt ook dat deze laatste ronde hem de uitrijbonus van alle sponsors oplevert en daardoor zo'n € 700 waard is. Daar mag je ook best wat moeite voor doen, nietwaar?

Hij rijdt vrij langzaam, kan ook niet harder, maar heeft wel veel beter zicht op de scheuren omdat er niemand voor hem rijdt. Na vier kilometer wordt hij toch door een busje gepasseerd waar hij bij weet hij aan te klampen. Als hij weer een keer valt wachten ze zelfs even en in hun zog haalt hij het keerpunt op 10 km van de start.

Daar houdt het busje stil maar hij gaat direct door. Vanaf nu wordt het een stuk gemakkelijker: ruim tien kilometer voor de wind en hij ziet tevens dat de lucht in de ondergaande zon al rood begint te worden. Dit is verreweg het mooiste deel van de tocht - lekker ontspannen voor de wind richting ondergaande zon schaatsen. Het besef dat dit de laatste 15 kilometers zijn geeft vleugels. Na de helft daarvan draait de wind echter ineens om en krijgt hij hem van voren. Maar inmiddels heeft de euforie door de naderende finish en de ondergaande zon de overhand en deert hem niets meer. Een laatste bocht en dan nog 3 km met de wind in de rug. Uiteindelijk komt hij na 10 uur en 9 minuten binnen en wordt vlak voor de streep welkom geheten door de omroeper die al de hele dag alles en iedereen aan staat te moedigen. "Daar hebben we Boelie Elzen. Zet hem op, nog een paar meter!" Met de handen omhoog gaat hij over de finish waar hij wordt toegejuicht door een horde toeschouwers die een verdere doorgang onmogelijk maken. Verbaasd over al die aandacht zoekt hij naar een gaatje en maakt, terwijl hij vrijwel stilstaat, bijna nog een smak, niet beseffend dat hij op ruim 1200 km afstand ook nog eens wordt gadeslagen door aan het Internet gekluisterde bewonderaars.

Als hij zich door de toeschouwers heeft gewurmd en naar de bank met zijn spullen wil gaan wordt hij opgewacht door een man met een camera die hem bekend

voorkomt - Ràmon. Ràmon had hem tijdens de aankomst niet herkend maar wel de omroeper zijn naam horen roepen. Voor de camera vertelt Boelie nog steeds in euforie het verhaal over hoe mooi de laatste ronde wel niet was.

Maar langzaam komt hij weer met beide schaatsen op het ijs te staan en merkt dat alles, maar dan ook alles zeer doet: voeten, kuit, bovenbenen, heupen, rug, zowel onder als boven. Ondersteund door Ràmon strompelt hij naar het bankje waar zijn tas met spullen staat. Er klinkt een zucht van verlichting als de schaatsen uit zijn en worden vervangen door schoenen. Hij probeert op te staan maar wankelt zo erg dat hij snel weer moet gaan zitten. Hij moet eerst weer leren lopen.

Ràmon vertelt zijn verhaal, hoe het eigenlijk heel voortvarend ging. Alleen in de vierde ronde had hij een flinke dip maar verder heeft hij een zeer vlak schema gereden dat hij goed kon volhouden. Hij is inmiddels al bijna tweeëneuhalf uur binnen. Hij heeft eerst een poos in de grote tent op de wal, waar 's avonds het 'blarenbal' zal plaatsvinden, gezeten om op te warmen. Daarna heeft hij wat rondgelopen om de prestaties van anderen gade te slaan en wat filmopnames te maken.

Maar hoe zou het met Mark zijn? Omdat hij gisteren tijdens de training een stuk sneller was dan Boelie verwachten ze dat hij al binnen is. Ze besluiten om naar de grote tent te gaan omdat hij daar waarschijnlijk wel ergens zal zijn om hem dan met de mobiele telefoon te lokaliseren.

Dan klinkt er een zeer zwaarmoedig 'Hoi' in hun richting. Tot hun verbazing komt Mark op schaatsen op hen afstompelen. "Ik ben kapot", zegt hij, "laat me zitten". Met een klap laat hij zich op het bankje zakken.

"Ik ben duizend keer dood gegaan. Veel te hard vertrokken", begint hij zijn relaas. De zesde ronde was weliswaar de moeilijkste maar ook de zevende viel niet mee. Daarin heeft hij nog een poosje uitgerust op het verste punt na tien kilometer wind tegen. Zijn uitgebluste houding trok de aandacht van een EHBO'er die constateerde dat zijn kleding kletsnat was en dat het verstandig zou zijn om iets droogs aan te trekken. Hij adviseerde ook dat Mark beter direct door zou kunnen rijden in plaats van stil te blijven zitten. In de korte woordenwisseling had Mark hem ook verteld dat hij voor een goed doel schaatste maar in plaats van de verwachte bewondering had hij een meewarige blik gekregen. "Weer zo'n idioot die zijn eigen gezondheid in de waagschaal stelt voor een zogenaamd hoger doel", zal hij wel gedacht hebben.

Bij de zevende doorkomst heeft Mark wel zijn advies opgevolgd om droge kleren aan te trekken en vanaf dat moment heeft het besef van de laatste ronde ook hem steeds meer energie gegeven. Ook hij heeft genoten van het rijden met de wind in de rug richting ondergaande zon, dat hem het gevoel gaf alsof hij bergaf aan het schaatsen was, maar hij is hartstikke blij dat hij nu, vlak na Boelie, binnen is. Hadden ze maar geweten dat ze elkaar vele uren lang zo dicht op de hielen hebben gezeten. De hele dag hebben ze op minder dan tien minuten van elkaar gereden, beiden op zoek naar troost en steun en iemand om achteraan te schaatsen.

Maar gelukkig, ons trio is weer compleet met het heerlijke gevoel dat we wat betreft de sponsoring *grand slam* hebben gehaald. Ieder voor zich hebben we een overwinning op onszelf behaald en dat zijn de mooiste overwinningen die er bestaan. Maar het wordt hoog tijd voor een warm bad dat we dubbel en dwars hebben verdiend en daarna voor ieder *ein grosses Bier*. We staan op en gaan richting auto, hoewel ons voortbewegen weinig met lopen te maken heeft. Het is een soort waggel waar een kudde ganzen zich voor zou schamen. Meer dan ooit beseffen we hoeveel spieren een mens heeft, die allemaal tegelijk zeer kunnen doen maar wat voelen we ons alle drie geweldig!